

HƯỚNG DẪN ĐỌC TOÀN VĂN BÁO CÁO KQNC

😊 **BẠN MUỐN ĐỌC NHANH
NHỮNG THÔNG TIN CẦN THIẾT ?**

☞ **Hãy đọc qua Mục lục bên tay trái bạn trước khi
đọc báo cáo** (với Acrobat 4.0 trở lên, cho trỏ chuột vào
mỗi đề mục để đọc toàn bộ dòng bị che khuất)

☞ **Chọn đề mục muốn đọc và nháy chuột vào đó**

😊 **BẠN MUỐN PHÓNG TO HAY THU NHỎ
TRANG BÁO CÁO TRÊN MÀN HÌNH ?**

☞ **Chọn, nháy chuột vào 1 trong 3 kích thước
có sẵn trên thanh Menu**

, hoặc

☞ **Mở View trên thanh Menu, Chọn Zoom to**

☞ **Chọn tỷ lệ có sẵn trong hộp kích thước
hoặc tự điền tỷ lệ theo ý muốn, Nhấn OK**

*Chúc bạn hài lòng
với những thông tin được cung cấp*

Bộ phận quản trị CSDL toàn văn KQNC
P.508, 24 Lý Thường Kiệt, Hà Nội
Tel.(04)-9-349-126

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH
KHOA TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

**TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG
NỀN VĂN HOÁ MỚI VIỆT NAM**

BÁO CÁO TỔNG QUAN
ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP BỘ

Chủ nhiệm : PTS BÙI ĐÌNH PHONG
Thư ký : PGS -PTS MẠCH QUANG THẮNG

HÀ NỘI - 1997

3133

26 / 3 / 198

TẬP THỂ TÁC GIẢ NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI

1. PHẠM NGỌC ANH : NCS - Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
2. PTS NGUYỄN KHÁNH BẬT : Trưởng Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
3. Th.S PHẠM VĂN BÌNH : Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
4. PTS VŨ VĂN CHÂU : Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
5. CN PHÙNG THU HIỀN : Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
6. CN LÝ THỊ BÍCH HỒNG : Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
7. PGS-PTS NGUYỄN BÁ LINH : Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
8. PTS BÙI ĐÌNH PHONG : Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
9. PGS-PTS MẠCH QUANG THẮNG : Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
10. PTS HOÀNG TRANG : Phó trưởng Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện CTQG Hồ Chí Minh.

MỤC LỤC

Trang

MỞ ĐẦU

5

Phần thứ nhất

QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA MỚI VIỆT NAM

10

I. Giai đoạn trước năm 1945

13

II. Giai đoạn 1945 - 1954

35

III. Giai đoạn 1954 - 1969

71

Phần thứ hai

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA MỚI VIỆT NAM

90

I. Xây dựng nền văn hóa mới trên cơ sở
lấy dân làm gốc kết hợp tiếp thu các
giá trị văn hóa nhân loại

90

II. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng con
người mới

119

III. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng lối
sống mới

144

IV. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng nền
văn học, nghệ thuật cách mạng

161

Phần thứ ba

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG NỀN
VĂN HÓA MỚI VÀO THỜI KỲ ĐẨY MẠNH CÔNG NGHIỆP
HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA 179

I. Thời kỳ mới và những yêu cầu về xây
dựng nền văn hóa mới 179

II. Xây dựng nền văn hóa mới theo tư tưởng
Hồ Chí Minh 199

KẾT LUẬN 221

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO 229

MỞ ĐẦU

Tư tưởng Hồ Chí Minh là sự kết tinh những tinh hoa văn hóa của dân tộc và của nhân loại, là bước phát triển mới của chủ nghĩa Mác - Lênin nhằm giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội (giai cấp), giải phóng con người, xây dựng chế độ dân chủ nhân dân tiến lên chủ nghĩa xã hội, góp phần tích cực thúc đẩy sự phát triển văn minh tiến bộ của nhân loại.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần quý báu của Đảng và dân tộc ta, soi đường, chỉ lối cho cách mạng Việt Nam trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc, bảo vệ và thống nhất đất nước, đưa Việt Nam tiến lên theo con đường xã hội chủ nghĩa. Tư tưởng Hồ Chí Minh không những thúc đẩy cách mạng Việt Nam trong quá khứ mà còn cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của Đảng ta và dân tộc ta hiện nay và trong tương lai, không những có giá trị lớn lao cho cách mạng Việt Nam mà còn có giá trị lớn đối với tiến trình cách mạng thế giới.

Tháng 9 năm 1969, trong Điều văn ở lễ truy điệu Hồ Chí Minh, Ban chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam

đã chính thức đánh giá Người là Anh hùng dân tộc vĩ đại:

"Hơn 60 năm qua, từ buổi thiếu niên cho đến phút cuối cùng, Hồ Chủ tịch đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta và nhân dân thế giới. Người đã trải qua một cuộc đời oanh liệt, đầy gian khổ hy sinh, vô cùng cao thượng và phong phú, vô cùng trong sáng và đẹp đẽ ...

Dân tộc ta, nhân dân ta, non sông đất nước ta đã sinh ra Hồ Chủ tịch, người anh hùng dân tộc vĩ đại, và chính Người đã làm rạng rỡ dân tộc ta, nhân dân ta và non sông đất nước ta".

Tại Phiên họp toàn thể lần thứ 24 của Tổ chức Văn hóa, Khoa học và Giáo dục của Liên hợp quốc (UNESCO) ở Pari (Pháp) vào tháng 10 - tháng 11 năm 1987, UNESCO đã ra Nghị quyết số 16.85 về Kỷ niệm 100 năm ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Nghị quyết nêu rõ:

"Việc tổ chức kỷ niệm trên quy mô quốc tế những nhà trí thức lỗi lạc và danh nhân văn hóa là góp phần vào việc thực hiện những mục tiêu của UNESCO và vào sự hiểu biết trên thế giới". Đồng thời, UNESCO đã "nhắc lại quyết định số 18 C/4.351 về việc tổ chức kỷ niệm những vĩ nhân và những sự kiện đã để lại dấu ấn trong quá trình phát triển của nhân loại". Phiên họp đã đánh giá Hồ Chí Minh là "anh hùng giải phóng dân tộc của Việt Nam và là một nhà văn hóa kiệt xuất", là "một biểu tượng kiệt xuất về

quyết tâm của cả một dân tộc đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội", là người đã có "sự đóng góp quan trọng về nhiều mặt ... trong các lĩnh vực văn hóa, giáo dục và nghệ thuật, là kết tinh của truyền thống văn hóa hàng ngàn năm của nhân dân Việt Nam, và những tư tưởng của Người là hiện thân của những khát vọng của các dân tộc trong việc khẳng định bản sắc dân tộc mình và tiêu biểu cho việc thúc đẩy sự hiểu biết lẫn nhau".

Như vậy, Hồ Chí Minh đã được Tổ chức UNESCO công nhận là bậc vĩ nhân với danh hiệu kép: vừa là anh hùng giải phóng dân tộc, vừa là nhà văn hóa kiệt xuất.

Bản thân Hồ Chí Minh là đề tài rất lớn thu hút nhiều nhà khoa học và hoạt động chính trị trong nước cũng như trên thế giới quan tâm nghiên cứu. Sau dịp kỷ niệm lần thứ 100 ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, ở nước ta, việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh được tiến hành một cách tích cực hơn, cả bề rộng lẫn bề sâu. Lần đầu tiên, một Chương trình khoa học - công nghệ cấp nhà nước "Nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh" (Mã số KX.02) gồm 13 đề tài đã được triển khai trong giai đoạn 1991 - 1995. Đồng thời, Đảng và Nhà nước đã quyết định triển khai Chương trình biên soạn sách giáo khoa các bộ môn Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, riêng giáo khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh mang mã số KX.10.05.

Đáng chú ý là trong 13 đề tài của Chương trình khoa học - công nghệ KX.02, không có đề tài nào về tư tưởng văn hóa Hồ Chí Minh hoặc những vấn đề liên quan trực tiếp tư tưởng đó của Người. Rõ ràng, đây là "khoảng trống" trong các hướng nghiên cứu, hay nói cách khác, hướng tiếp cận để nghiên cứu Hồ Chí Minh với tư cách là "nhà văn hóa kiệt xuất" chưa được chú ý đúng mức.

Đề tài nghiên cứu khoa học cấp bộ "TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA MỚI VIỆT NAM" do PTS Bùi Đình Phong làm Chủ nhiệm, Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh thuộc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh chủ trì là một cố gắng góp phần nhỏ vào việc lấp "khoảng trống" đó.

Mục tiêu của đề tài là:

1. Nghiên cứu quá trình hình thành tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng nền văn hóa mới Việt Nam qua các giai đoạn lịch sử.
2. Nghiên cứu một cách tương đối có hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng nền văn hóa mới Việt Nam.
3. Xuất phát từ kết quả nghiên cứu và căn cứ vào yêu cầu nhiệm vụ cách mạng hiện nay, đưa ra một số kiến nghị về xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, xây dựng con người mới Việt Nam, v.v.

Phương pháp nghiên cứu:

Nhóm tác giả của đề tài sử dụng kết hợp phương pháp lịch sử với phương pháp lôgic nhằm khai thác triệt để tư

liệu hiện có về hoạt động của Hồ Chí Minh trong sự nghiệp xây dựng nền văn hóa mới Việt Nam, rút ra hệ thống quan điểm có tính lý luận và có ý nghĩa thực tiễn của tư tưởng Hồ Chí Minh đối với việc xây dựng đời sống mới.

Đề tài dựa trên cơ sở phương pháp luận Mác - Lênin và chủ yếu dựa vào các tác phẩm của Hồ Chí Minh trong bộ sách Hồ Chí Minh Toàn tập gồm 12 tập, Nxb Chính trị quốc gia, xuất bản lần thứ hai. Đồng thời, đề tài dựa vào đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ta để phân tích những vấn đề được nêu ra về xây dựng nền văn hóa mới.

Trong khuôn khổ của một đề tài cấp bộ, đây mới chỉ là kết quả nghiên cứu bước đầu, cần phải tiếp tục nghiên cứu sâu hơn.